

Põllumajandusministri 12. Juuni 2008. a määruse nr 59 "Leader-meetme raames antava kohaliku tegevusgrupi toetuse ja projektitoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" lisa 3

**KOHALIKU TEGEVUSGRUPI TOETUSE
STRATEEGIA RAKENDAMISE
RAKENDUSKAVA 2010. aastaks**

Mittetulundusühing										
Mittetulundusühingu nimi	TARTUMAA ARENDUSSELTS									
Mittetulundusühingu registrikood	8	0	2	4	0	2	8	3		

A. Kohaliku tegevusgrupi ülalpidamiskulude eelarve

<i>Jrk</i>	<i>Tegevus</i>	<i>Kogusumma</i>	<i>Taotletav toetussumma¹</i>	<i>Omafinantseering²</i>	
				<i>Summa</i>	<i>Allikas</i>
1. Personalikulud					
1.1	Töötasud ja tööjõukuludega kaasnevad maksud (tegevjuht, raamatupidaja, meetmepetsialist, projektijuht, juhatuse esimees ja aseesimees, hindamiskomisjon, juhatuse liikme hüvitis, töötajate koolituskulud, töötajate lähetuskulud, sõidukulu, auto hooldus)	1 518 288	1 518 288		
2. Üldkulud					
2.1	Bürookulud (bürooruumi rent, sidekulud, kantseleikulud)	215 000	215 000		
3. Kontori ehitamise ja parendamise kulud – 2010 ei ole kulutusi planeeritud					
4. Sõidukulud					
4.1	Mootorsõiduki kasutamise kulud	32 000	32 000		
5. Kontoritehnika ja mööbli soetamise kulud					
5.1	Kontori mööbel ja tehnika	54 000	54 000		

6. Koolituse, seminari ja infopäeva korraldamise kulud					
6.1	Koolitused, seminarid, koosolekud ja ümarlauad strateegia rakendamiseks	343 000	343 000		
7. Infomaterjali koostamise ja väljaandmise kulud					
7.1	Infomaterjali väljaandmine ühiselt koostööpartneritega	50 000	50 000		
8. Veebilehe loomise, haldamise ja arendamise kulud					
8.1	Veebilehe uuendus ja arendus, uus disain	15 000	15 000		
9. Uuringu ja teenuse tellimise kulud					
9.1	Uuringud	160 000	160 000		
10. Eksperthinnangu tellimise kulud					
10.1	Eksperthinnangute tellimine	70 000	70 000		
11. Seminaril, konverentsil, messil või õppereisil osalemise kulud³					
11.1	Seminaril, konverentsil, messil ja õppereisil osalemise kulud	1 057 012	1 057 012		
12. Kohaliku tegevusgrupi korraldatava rahvusvahelise ürituse kulud					
12.1	Rahvusvahelise seminari korraldamine	80 000	80 000		
13. Stipendiumi maksmise kulud – 2010 ei ole kulutusi planeeritud					
14. Mootorsõiduki liisimise või ostmise kulud					
14.1	mootorsõiduki liisimine	33 562	33 562		
15. Reklaammaterjali väljaandmise kulud⁴					
15.1	Teabe- ja reklaammaterjalide väljaandmine, reklaamkingitused	130 000	130 000		
1–15 Kokku		3 757 862	3 757 862		

B. Strateegia meetmete rakendamise eelarve

16. Kohaliku tegevusgrupi strateegia meetmete elluviimine						
Jrk	Strateegia meetme nimetus	Kogusumma	Taotletav toetussumma	Selle telje number, millest finantse eritakse ⁵	Omafinantseering	
					Summa	Allikas ⁶
16.1	Noorte suurema sidususe saavutamine kogukonnaga	4 279 700	3 596 387	III	683 313	
16.2	Kogukondade jätkusuutlikkuse arendamine ja tugevdamine	4 967 311	4 515 737	III	451 574	
16.3	Asukohapõhiste toodete ja teenuste arendamine	2 644 014	2 115 211	III	528 803	
16.4	Väikeettevõtluse toetamine	3 974 694	2 839 067	III	1 135 627	
16.5	Keskkonnasõbralike elamis- ja puhkevõimaluste mitmekesistamine	4 653 992	3 723 194	III	930 798	
16.6	Võrgustike arendamine ja teadmuse ülekanne	978 756	822 484	III	156 272	
16 Kokku		21 498 467	17 612 080			

Telje number	Taotletav toetus
I telg	
II telg	
III telg	17 612 080
Kokku	17 612 080

1–16 Kokku	25 256 329	21 369 942
-------------------	-------------------	-------------------

C. STRATEEGIA MEEDE ⁷

1. Meetme nimetus
MEEDE 1: Noorte suurema sidususe saavutamine kogukonnaga
2. Meetme eesmärk
Noorte suurem sidususe kogukonnaga ja nende väärtushinnangute kujundamine, sh traditsioonide väärtustamine ja arendamine. Meetme tegevussuunad: <ol style="list-style-type: none">1) Noorte väärtushinnangute kujundamine2) Noorte arengut soodustavate võimaluste loomine3) Noorte sidumine kogukonna ja paikkonna ajaloolise pärandiga
3. Toetatavad tegevused
<ol style="list-style-type: none">1) investeringuid ettevalmistavad tegevused, sh projekteerimis- ja planeerimistööd, arendusdokumendid, tasuvusuuringud jne.2) meetme eesmärgi ja tegevussuundadega seotud tegevuste (õpitubade, laagrite, seminaride, koolituspäevade jne) ettevalmistamine ja korraldamine;3) noorte arengut soodustavate tegevuste toetamine, sh investeerimine vahenditesse, objektide renoveerimine, rekonstrueerimine ja ehitamine; (ruumide ja hoonete renoveerimine ning ehitamine) väikevahendite ostmise. <p>Toetatavad tegevused on muuhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ omanikujärelvalve;➤ projektijuhtimine kuni 10% projekti eelarvest v.a. investeringutegevuste puhul;➤ toetava objekti tähistamine nõutava sümboolikaga. <p>Abikõlblikeks kuludeks loetakse kulusid, mis on:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ tehtud projektis märgitud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul, kuid mitte varem kui taotluse PRIA-le esitamisele järgneval päeval.➤ otseselt seotud projekti elluviimisega, eesmärkide täitmiseks vajalikud ja põhjendatud➤ kooskõlas Tartumaa Arendusseltsi piirkonna strateegiliste eesmärkidega ja meetme tingimustega➤ vastavuses LEADER- meetme määrusega➤ tehtud omafinantseeringu mitterahalise sissemaksena. MTÜ või SA projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse või investeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö, mis võib moodustada kuni 100% omafinantseeringust;➤ tehtud kasutatud seadmete ostmiseks. Kasutatud seadmete ostmine on abikõlblik mittetulundusühingule ja sihtasutusele ning seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. <p>Mitteabikõlblikud kulud on LEADER määruses § 31 lõige 4 loetletud kulud.</p> <p>Mitteabikõlblikud kulud on muuhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ käibemaks kui taotleja on käibemaksukohuslane➤ erisoodustusmaks➤ intressid, finantskaristused, juriidilised ja raamatupidamisteenused, teenustasud pangapälekandel, sularahamaksed➤ asendusinvesteringute kulud➤ stipendiumid, annetused, kingitused➤ kinnisvara ja maa ost➤ liising kui objekti omandi õigus ei lähe liisingu lõppedes üle taotlejale
4. Meetme sihtgrupp

Taotlejad: MTÜ, SA, EV, KOV ¹ .
5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga
<p>Vajadus: erinevate uuringute, seminaride ja töökoosolekute käigus määratleti Tartumaa Arendusseltsi piirkonna omavalitsuste, sotsiaalsete gruppide ja organisatsioonide ühised vajadused, mille mõjutamisega on võimalik suurendada kogu piirkonna edukust ja heaolu. Piirkonna sotsiaalsete gruppide ja organisatsioonide vajaduste analüüsi alusel on TAS-i piirkonna arenguvajadusteks noorte väljarände pidurdamine ja noorte lähendamine oma kogukonnale.</p> <p>Taust: piirkonna ühiseks probleemiks on noorte lahkumine maapiirkonnast ja suundumine linnadesse. Paljuski on see vältimatu, kuna linnas asuvad kõrgkoolid. Noored võtavad omaks uusi trende ja mõttejooni, seovad end linnastumise ja linnakultuuriga, kodukandi ja esivanematega seotud kultuuripärand hääbub ning väärtushinnangud nõrgenevad. Vaja on tagada maapiirkonna atraktiivsus ja eneseteostuse võimalused, et suurendada noorte naasmist maale. Oluline on maaelu väärtustamine ning erinevate tegevuste ja arenguvõimaluste pakkumine. Et tagada maapiirkondade kultuuri kestvus ja jätkusuutlikkus, on vaja, et noored oma kogukonnast ei kaugeneks.</p> <p>Antud meetme tegevussuundadeks on noorte väärtushinnangute kujundamine, noortele arengut soodustavate võimaluste loomine ning noorte sidumine kogukonna ja paikkonna ajaloolise pärandiga. Meetme rakendamise kaudu vähendatakse noorte kaugenemist traditsioonidest ning suurendatakse maapiirkonna traditsiooniliste väärtuste eelistamist. Meetme rakendamine aitab kaasa noorte suuremale sidususele oma kogukonnaga ja noorte väljarände pidurdumisele ning toetab noortele suunatud tegevuste mitmekesistamist.</p>
6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab
MAK 3. teljele - Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine.
7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 toodud artikli numbrile, mis käsitleb asjaomast meetet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), lisa II kohaselt.
<p>III telg, meetmete koodid vastavalt Komisjoni määrusele EÜ 1974/2006 Lisa II 7. osa kohaselt</p> <p>322 – külade uuendamine ja arendamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr. 52)</p> <p>321 – põhiteenused majandusele ja maaelanikkonnale (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr. 1698/2005 artikkel nr. 52 ja 56.)</p>
8. Viide arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub
MAK meetmetega mittekattev.
9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed
<ol style="list-style-type: none"> 1) Läbi on viidud 60 üritust 2) Üritustele on kaasatud 600 noort 3) Juurde on loodud või kvalitatiivselt parandatud 30 noorte arengut toetavat objekti <p>Tartumaa Arendusseltsi strateegia oodatavad tulemused on kajastatud strateegia</p>

¹ Siin ja edaspidi on kasutatud lühendeid: **EV** – ettevõtted (osahingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, füüsilisest isikust ettevõtjad), **MTÜ** – mittetulundusühingud, **SA** – sihtasutused, **KOV** – kohalikud omavalitsused.

peatükis „Strateegia oodatavad tulemused”.

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale

Taotleja esitab tegevusgrupile järgmised dokumendid:

- 1) Projekti kirjeldus tegevusgrupi taotlusvormil ja Tartumaa Arendusseltsi projektitoetuse taotlemise korra alusel nõutavad dokumendid;
- 2) LEADER määruse § 36 lõige 1 alusel nõutavad dokumendid:
 - lisas 9 toodud vormi kohane taotlus ja lisas 10 toodud vajalikud seirenäitajate andmed;
 - seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikiri;
 - majandusaasta aruande ära kiri äriühingu puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
 - bilansi ja kasumiaruande ära kiri füüsilisest isikust ettevõtja puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
 - keskkonnamõtjude hindamise korral koopia keskkonnamõtjude hindamise aruandest;
 - teatis vähese tähtsusega abi saamise kohta;
 - 3 hinnapakkumise ära kirjad;
 - ehitusloa ja ehitusprojekti ära kirjad;
 - maa- ja varaomandit või pikaajalist kasutusõigust tõendava dokumendi ära kiri.

Dokumendid tuleb esitada kahes võrdväärises eksemplaris, millest üks jääb tegevusgrupile ja teine esitatakse PRIA-le. Andmete täpsustamiseks on tegevusgrupil ja PRIA-l õigus teha taotlejale järelepärimisi.

11. Maksimaalsed toetussummad ja –määrad

- 1) investeringuid ettevalmistavad tegevused, sh projekteerimis- ja planeerimistööd, arendusdokumendid, tasuvusuuringud jne – maksimaalne toetussumma 100 000 krooni.
- 2) meetme eesmärgi ja tegevussuundadega seotud tegevuste (õpitubade, laagrite, seminaride, koolituspäevade jne) ettevalmistamine ja korraldamine – maksimaalne toetussumma 50 000 krooni;
- 3) noorte arengut soodustavate tegevuste toetamine, sh investeerimine vahenditesse, objektide renoveerimine, rekonstrueerimine ja ehitamine; (ruumide ja hoonete renoveerimine ning ehitamine) väikevahendite ostmine – maksimaalne toetussumma 120 000 krooni.

Toetust antakse MTÜ, SA, KOV kuni 90%; EV kuni 60%. Infrastruktuuri investeringu (elekter, vesi, kanalisatsioon, teed) korral antakse kõigile taotlejatele toetust kuni 60 % abikõlbulike kulude maksumusest.

Maksimaalne toetussumma ühe taotleja kohta programmiperioodil (2007-2013) on 1 500 000 krooni.

Minimaalne toetussumma projekti kohta on 10 000 krooni.

Maksimaalne projektikestus on 2 aastat, alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsusest.

Meede on käsitletav vähese tähtsuse abina ja allub vähese tähtsusega abi reeglitele.

Üks projekt võib koosneda erinevatest tegevustest.

1. Meetme nimetus

MEEDE 2: Kogukondade jätkusuutlikkuse arendamine ja tugevdamine

2. Meetme eesmärk

Meetme eesmärk on ühtse kogukonnatunde teke ja selle rakendamine ühiskondliku aktiivsuse suurendamise ning täiendava majandusliku tulemi saavutamiseks.

Meetme tegevussuunad:

<p>1) Kogukondadesisese ja -vahelise koostöö arendamine ja tugevdamine</p> <p>2) Avalikuks kasutamiseks mõeldud objektide rajamine ja arendamine</p>
<p>3. Toetatavad tegevused</p> <p>1) investeeringuid ettevalmistavad tegevused, sh projekteerimis- ja planeerimistööd, arendusdokumendid, tasuvusuuringud jne.</p> <p>2) avalikult kasutatavate objektide (näiteks spordipaigad, seltsihooned, lauluväljakud jne) välja arendamine ning nendega seotud vahendite soetamine; objektide renoveerimine, rekonstrueerimine ja ehitamine.</p> <p>3) kogukondade koostööd soodustavate tegevuste (ühisüritused, laulupeod, koolitused jne) ettevalmistamine ja korraldamine.</p> <p>Toetatavad tegevused on muuhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ omanikujärelvalve; ➤ projektijuhtimine kuni 10% projekti eelarvest; ➤ toetava objekti tähistamine nõutava sümboolikaga. <p>Abikõlblikeks kuludeks loetakse kulusid, mis on:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ tehtud projektis märgitud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul ➤ otseselt seotud projekti elluviimisega, eesmärkide täitmiseks vajalikud ja põhjendatud ➤ kooskõlas Tartumaa Arendusseltsi piirkonna strateegiliste eesmärkidega ja meetme tingimustega ➤ vastavuses LEADER- meetme määrusega ➤ tehtud omafinantseeringu mitterahalise sissemaksena. MTÜ või SA projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö, mis võib moodustada kuni 100% omafinantseeringust; ➤ tehtud kasutatud seadmete ostmiseks. Kasutatud seadmete ostmine on abikõlblik mittetulundusühingule ja sihtasutusele ning seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. <p>Mitteabikõlblikud kulud on LEADER määruses § 31 lõige 4 loetletud kulud.</p> <p>Mitteabikõlblikud kulud on muuhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ käibemaks kui taotleja on käibemaksukohuslane ➤ erisoodustusmaks ➤ intressid, finantskaristused, juriidilised ja raamatupidamisteenused, teenustasud pangaülekanal, sularahamaksud ➤ Asendusinvesteeringute kulud ➤ Stipendiumid, annetused, kingitused ➤ Kinnisvara ja maa ost ➤ Liising kui objekti omandi õigus ei lähe liisingu lõppedes üle taotlejale
<p>4. Meetme sihtgrupp</p> <p>Taotlejad: MTÜ, SA, KOV²</p>
<p>5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga</p> <p><u>Vajadus:</u> TAS-i piirkonna sotsiaalsete gruppide ja organisatsioonide vajaduste analüüsi alusel on piirkonna arenguvajadusteks kogukondade koostöö arendamine ja ühtsustunde suurendamine.</p>

² Siin ja edaspidi on kasutatud lühendeid: **EV** – **ettevõtted** (osaühingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, füüsilisest isikust ettevõtjad), **MTÜ** – **mittetulundusühingud**, **SA** – **sihtasutused**, **KOV** – **kohalikud omavalitsused**.

Taust: Külakogukondade omavaheline suhtlemine on maapiirkondadele omane pikaajaline ajalooline tava, mis väljendub nii ühisürituste korraldamises (ühised laadad ja laulupeod e, jaanipäevad jne) kui ühiste objektide arendamises (piirkondade seltsimajad, puhkerajatised, spordiplatsid) ja ühistesse tegevustesse investeerimises. Ühistegevusel on tähtis roll uute kogemuste omandamisel ja olemasolevate vahetamisel. Tänu läbimõeldud ühistegevustele on võimalik alustada ühisürituste korraldamisega või välja arendada objekte, mis ühele kogukonnale või vallale üksinda ülejõukäivaks või väheotstarbekaks osutuvad. Antud meede võimaldab toetada avalikult kasutatavate objektide arendamist ning nii kogukondadesisest kui -vahelist koostööd.

6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

MAK 3. teljele - Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine.

7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 toodud artikli numbrile, mis käsitleb asjaomast meetet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), lisa II kohaselt.

III telg, meetmete koodid vastavalt Komisjoni määrusele EÜ 1974/2006 Lisa II 7. osa kohaselt

322 – külade uuendamine ja arendamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr. 52)

321 – põhiteenused majandusele ja maaelanikkonnale (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr. 1698/2005 artikkel nr. 52 ja 56.)

8. Viide arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub

MAK meetmetega mittekatuv.

9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed

- 1) Valminud või oluliselt parendatud on 10 avalikult kasutatavat objekti.
- 2) Korraldatud on 15 kogukondade koostööd parandavat ja arendavat üritust.
- 3) Üritustel on osalenud 1200 inimest.
- 4) Erinevatel üritustel või objektide arendamisel on kaasatud 35 kogukonda.

Tartumaa Arendusseltsi strateegia oodatavad tulemused on kajastatud strateegia peatükis „Strateegia oodatavad tulemused”.

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale

Taotleja esitab tegevusgrupile järgmised dokumendid:

- 1) Projekti kirjeldus tegevusgrupi taotlusvormil ja Tartumaa Arendusseltsi projektitoetuse taotlemise korra alusel nõutavad dokumendid.
- 2) LEADER määruse § 36 lõige 1 alusel nõutavad dokumendid:
 - lisa 9 toodud vormi kohane taotlus ja lisa 10 toodud vajalikud seirenäitajate andmed;
 - seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikiri;
 - majandusaasta aruande ära kiri äriühingu puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
 - bilansi ja kasumiaruande ära kiri füüsilisest isikust ettevõtja puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
 - keskkonnamõtjude hindamise korral koopia keskkonnamõtjude hindamise aruandest;
 - teatis vähese tähtsusega abi saamise kohta;
 - 3 hinnapakumise ära kirjad;

- ehitusloa ja ehitusprojekti ära kirjad;
 - maa- ja varaomandit või pikaajalist kasutusõigust tõendava dokumendi ära kiri.
- Dokumendid tuleb esitada kahes võrdväärsetes eksemplaris, millest üks jääb tegevusgrupile ja teine esitatakse PRIA-le. Andmete täpsustamiseks on tegevusgrupil õigus teha taotlejale järelepärimisi.

11. Maksimaalsed toetussummad ja –määrad

1) investeeringuid ettevalmistavad tegevused, sh projekteerimis- ja planeerimistööd, arendusdokumendid, tasuvusuuringud jne. - maksimaalne toetussumma 100 000 krooni;

2) avalikult kasutatavate objektide (näiteks spordipaigad, seltsihooned, lauluväljakud jne) välja arendamine ning nendega seotud vahendite soetamine; objektide renoveerimine, rekonstrueerimine ja ehitamine. – maksimaalne toetussumma 600 000 krooni;

3) kogukondade koostööd soodustavate tegevuste (ühisüritused, laulupeod, koolitused jne) ettevalmistamine ja korraldamine – maksimaalne toetussumma 75 000 krooni.

Toetust antakse MTÜ, SA, KOV kuni 90 %. Infrastruktuuri investeeringu (elekter, vesi, kanalisatsioon, teed) korral antakse kõigile taotlejatele toetust kuni 60 % abikõlbulike kulude maksumusest.

Maksimaalne toetussumma ühe taotleja kohta programmiperioodil (2007-2013) on 1 500 000 krooni.

Minimaalne toetussumma projekti kohta on 10 000 krooni.

Maksimaalne projektikestus on 2 aastat, alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsusest.

Meede on käsitletav vähese tähtsusega abina ja allub vähese tähtsusega abi reeglitele.

Üks projekt võib koosneda erinevatest tegevustest.

1. Meetme nimetus

MEEDE 3: Asukohapõhiste toodete ja teenuste arendamine

2. Meetme eesmärk

Kohalikel ressurssidel ja vajadustel põhinevate toodete ja teenuste arendamine ning turustamine.

Meetme tegevussuunad:

- 1) Kohalikel ressurssidel ja traditsioonidel põhinevate toodete ja teenuste arendamine;
- 2) Kohalikest vajadustest lähtuvate toodete ja teenuste arendamine;
- 3) Kohalikel ressurssidel ja vajadustel põhinevate toodete ja teenuste turustamine.

3. Toetatavad tegevused

- 1) investeeringuid ettevalmistavad tegevused, sh arendusdokumendid, äriplaan, tasuvusuuring jne;
- 2) toote või teenuse arenduskulud;
- 3) tootmise või teenuse osutamiseks vajalike vahendite soetamiskulud; objektide ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine;
- 4) projektiga otseselt seotud turunduskulud.

Toetatavad tegevused on muuhulgas:

- omanikujäreelvalve;
- projektijuhtimine kuni 10% projekti eelarvest;
- toetava objekti tähistamine nõutava sümboolikaga.

Abikõlbulikeks kuludeks loetakse kulusid, mis on:

- tehtud projektis märgitud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul
- otseselt seotud projekti elluviimisega, eesmärkide täitmiseks vajalikud ja

<p>põhjendatud</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kooskõlas Tartumaa Arendusseltsi piirkonna strateegiliste eesmärkidega ja meetme tingimustega ➤ vastavuses LEADER- meetme määrusega ➤ tehtud omafinantseeringu mitterahalise sissemaksena. MTÜ või SA projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö, mis võib moodustada kuni 100% omafinantseeringust; ➤ tehtud kasutatud seadmete ostmiseks. Kasutatud seadmete ostmine on abikõlbulik mittetulundusühingule ja sihtasutusele ning seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. <p>Mitteabikõlblikud kulud on LEADER määruses § 31 lõige 4 loetletud kulud.</p> <p>Mitteabikõlblikud kulud on muuhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ käibemaks kui taotleja on käibemaksukohuslane ➤ erisoodustusmaks ➤ intressid, finantskaristused, juriidilised ja raamatupidamisteenused, teenustasud pangaülekanandel, sularahamaksed ➤ asendusinvesteeringute kulud ➤ stipendiumid, annetused, kingitused ➤ kinnisvara ja maa ost ➤ liising kui objekti omandi õigus ei lähe liisingu lõppedes üle taotlejale
<p>4. Meetme sihtgrupp</p>
<p>Taotlejad: EV, MTÜ, SA³</p>
<p>5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga</p>
<p><u>Vajadus:</u> TAS-i piirkonna sotsiaalsete gruppide ja organisatsioonide vajaduste analüüsi andmetel on vajadus piirkonna ettevõtlusaktiivsuse suurendamiseks ning ainulaadsete kohalike ressursside paremaks kasutamiseks. Piirkonnas on vähe uusi tooteid ja teenuseid, vajadus on arendada kogukonnateenuseid.</p> <p><u>Taust:</u> erinevatele piirkondadele on omased ainulaadsed kohalikud ressursid (ka traditsioonid), mis omavad suurt potentsiaali ja mille kasutamine aitab kaasa piirkonna terviklikule arengule. Kolkjas asuv kala- ja sibularestoran on hea näide piirkondliku eripära kasutamisest ettevõtluses.</p> <p>Asukohapõhiste eelduste oskuslikul kasutamisel on võimalik arendada kohalikku ettevõtlust, luua piirkonda uusi töökohti ning seeläbi aidata kaasa kogukondade elukvaliteedi tõusule.</p> <p>Antud meede toetab kohalikest vajadustest lähtuvate (nt kogukonnateenused) ja kohalikel ressurssidel tuginevate toodete ning teenuste arendamist ja turustamist. Eelistatud on tooted ja teenused, mis on iseloomulikud ja traditsioonilised just konkreetsele piirkonnale. Tähtis on see, et piirkond ei samastu kohaliku omavalitsuse territooriumiga, vaid võib olla ka suurem, näiteks Peipsiveere piirkond, mis hõlmab mitut omavalitsust.</p>
<p>6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab</p>
<p>MAK 3. teljele - Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine.</p>
<p>7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 toodud artikli numbrile, mis</p>

³ Siin ja edaspidi on kasutatud lühendeid: **EV** – **ettevõtted** (osaühingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, füüsilisest isikust ettevõtjad), **MTÜ** – **mittetulundusühingud**, **SA** – **sihtasutused**, **KOV** – **kohalikud omavalitsused**.

käsitleb asjaomast meedet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), lisa II kohaselt.

III telg, meetmete koodid vastavalt Komisjoni määrusele EÜ 1974/2006 Lisa II 7. osa kohaselt

121 – põllumajandusettevõtete moderniseerimine (Õiguslik alus: Nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 20 (b) (i) ja 26. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 17;

123 – põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr. 1698/2005 artikkel 20 (b) (iii) ja 28. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 19;

124 – põllumajandus- ja toidusektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiarendamise alane koostöö (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 20 (b) (iv) ja 29. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 20;

312 – mikroettevõtete rajamis- ja arendamistoetus (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 54;

313 – turismi soodustamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 55;

322 – külade uuendamine ja arendamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 52;

321 – põhiteenused majandusele ja maaelanikkonnale (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 56.

8. Viide arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub

MAK meetmetega mittekatuv.

9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed

- 1) TAS-i piirkonna ettevõtted ja organisatsioonid on laiendanud pakutavate teenuste ja toodete sortimenti 18 teenuse- ja kaubagrupi võrra.
- 2) 15 piirkondlikel ressursidel põhinevat teenust või toodet pakkuvat ettevõtet on parendanud oma sisseseadet ja põhivara.
- 3) Asukohapõhiste toodete ja teenuste arendamise ja pakkumisega on seotud 35 inimest.
- 4) Tegutsevatele MTÜ-dele on täiendavalt lisandunud 10 uut asukohapõhiste toodete ja teenustega seotud tegevussuunda.

Tartumaa Arendusseltsi strateegia oodatavad tulemused on kajastatud strateegia peatükis „Strateegia oodatavad tulemused”.

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale

Taotleja esitab tegevusgrupile järgmised dokumendid:

- 1) Projekti kirjeldus tegevusgrupi taotlusvormil ja Tartumaa Arendusseltsi projektitoetuse taotlemise korra alusel nõutavad dokumendid.
- 2) LEADER määruse § 36 lõige 1 alusel nõutavad dokumendid:
 - lisas 9 toodud vormi kohane taotlus ja lisas 10 toodud vajalikud seirenäitajate andmed;
 - seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikirj;
 - majandusaasta aruande ära kiri äriühingu puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
 - bilansi ja kasumiaruande ära kiri füüsilisest isikust ettevõtja puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
 - keskkonnamõjude hindamise korral koopia keskkonnamõjude hindamise aruandest;
 - teatis vähese tähtsusega abi saamise kohta;

- 3 hinnapakkumise ära kirjad;
- ehitusloa ja ehitusprojekti ära kirjad;
- maa- ja varaomandit või pikaajalist kasutusõigust tõendava dokumendi ära kiri.

Dokumendid tuleb esitada kahes võrdväärsetes eksemplaris, millest üks jääb tegevusgrupile ja teine esitatakse PRIA-le. Andmete täpsustamiseks on tegevusgrupil ja PRIAl õigus teha taotlejale järelepärimisi.

11. Maksimaalsed toetussummad ja –määrad

- 1) investeringuid ettevalmistavad tegevused, sh arendusdokumendid, äriplaan, tasuvusuuring jne – maksimaalne toetussumma 50 000 krooni;
- 2) toote või teenuse arenduskulud – maksimaalne toetussumma 50 000 krooni;
- 3) tootmise või teenuse osutamiseks vajalike vahendite soetamiskulud; objektide ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine - maksimaalne toetussumma 200 000 krooni;
- 4) projektiga otseselt seotud turunduskulud - maksimaalne toetussumma 50 000 krooni.

Toetust antakse MTÜ, SA kuni 90%; EV kuni 60%, koodi 123 alt saab taotlejaks olla ainult ettevõtja ja toetus on maksimaalselt kuni 50%, koodi 121 alt saab taotlejaks olla ainult ettevõtja ja toetus on maksimaalselt 60%. Infrastruktuuri investeringu (elekter, vesi, kanalisatsioon, teed) korral antakse kõigile taotlejatele toetust kuni 60 % abikõlbulike kulude maksumusest.

Maksimaalne toetussumma ühe taotleja kohta programmiperioodil (2007-2013) on 1 500 000 krooni.

Minimaalne toetussumma projekti kohta on 10 000 krooni.

Maksimaalne projektikestus on 2 aastat, alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsusest.

Meede on käsitletav vähese tähtsusega abina ja allub vähese tähtsusega abi reeglitele. Üks projekt võib koosneda erinevatest tegevustest.

1. Meetme nimetus

MEEDE 4: Väikeettevõtluse toetamine⁴

2. Meetme eesmärk

Uuenduslike ja konkurentsivõimeliste väikeettevõtete teke ning jätkusuutlik areng. Meetme tegevussuunad:

- 1) uudsetel ideedel põhinevate toodete või teenuste arendamine ja turustamine
- 2) ettevõtete ühise turundusvõrgustiku kujundamine
- 3) ettevõtjate koostöö edendamine

3. Toetatavad tegevused

- 1) investeringuid ettevalmistavad tegevused, sh arendusdokumendid, äriplaan, tasuvusuuring jne;
- 2) toote või teenuse arenduskulud;
- 3) toote või teenuse tootmiseks või pakkumiseks vajalike vahendite soetamine, objektide ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine;
- 4) ühe või mitme ettevõtte turundusplaani koostamine ja turundusplaani lähtuvate turundustegevuste teostamine.

Toetatavad tegevused on muuhulgas:

- omanikujärelvalve;

⁴ Väikeettevõtted on väikese ja keskmise suurusega ettevõtted, mis annavad tööd kuni 50 inimesele (osaühingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, füüsilisest isikust ettevõtjad).

- projektijuhtimine kuni 10% projekti eelarvest;
- toetava objekti tähistamine nõutava sümboolikaga.

Abikõlblikeks kuludeks loetakse kulusid, mis on:

- tehtud projektis märgitud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul
- otseselt seotud projekti elluviimisega, eesmärkide täitmiseks vajalikud ja põhjendatud
- kooskõlas Tartumaa Arendusseltsi piirkonna strateegiliste eesmärkidega ja meetme tingimustega
- vastavuses LEADER- meetme määrusega
- tehtud omafinantseeringu mitterahalise sissemaksena. MTÜ või SA projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö, mis võib moodustada kuni 100% omafinantseeringust;
- tehtud kasutatud seadmete ostmiseks. Kasutatud seadmete ostmine on abikõlblik mittetulundusühingule ja sihtasutusele ning seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Mitteabikõlblikud kulud on LEADER määruses § 31 lõige 4 loetletud kulud.

Mitteabikõlblikud kulud on muuhulgas:

- käibemaks kui taotleja on käibemaksukohuslane
- erisoodustusmaks
- intressid, finantskaristused, juriidilised ja raamatupidamisteenused, teenustasud pangapälekandel, sularahamaksed
- asendusinvesteeringute kulud
- stipendiumid, annetused, kingitused
- kinnisvara ja maa ost
- liising kui objekti omandi õigus ei lähe liisingu lõppedes üle taotlejale

4. Meetme sihtgrupp

EV

5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga

Vajadus: vastavalt TAS-i piirkonna sotsiaalsete gruppide ja organisatsioonide vajaduste analüüsile on oluline suurendada ettevõtlusaktiivsust, arendada ettevõtjatevahelist koostööd ning mitmekesistada majandustegevust uudsete lahenduste arendamisega ja uute toodete turule toomisega.

Taust: väikeettevõtete võimalused rahastada uuenduslikke lahendusi ja tuua turule uusi tooteid on piiratud. Samas on tootearendus ja uute meetodite kasutuselevõtt ettevõtte jätkusuutlikkuse ja arengu võtmetegurid. Paljude positiivsete näidete puhul on selgunud, et just väikeettevõtjad suudavad välja mõelda midagi "teistsugust". Toetus aitab tagada uudsel ideel põhineva toote ja teenuse jõudmise turule. Tähtis on see, et uuenduslik idee on uus just vastavas piirkonnas, kus seda toodet või teenust arendatakse. Sageli asub ühes piirkonnas mitu ühel tegevusalal või sarnastel tegevusaladel tegutsevat ettevõtet, kes saaksid oma teenuseid pakkuda ühise pakatina, näiteks majutus-, toitlustus- ning teised turismiga seotud ettevõtted. Teenuste ja toodete ühtne turundamine tekitab sünergia ning tagab ettevõtete suurema konkurentsivõime. Antud meede toetab uudsete toodete ja teenuste väljaarendamist ja ühise turundusvõrgustiku loomist.

6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

MAK 3. teljele - Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse

mitmekesisistamise soodustamine.
7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 toodud artikli numbrile, mis käsitleb asjaomast meedet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), lisa II kohaselt.
III telg, meetmete koodid vastavalt Komisjoni määrusele EÜ 1974/2006 Lisa II 7. osa kohaselt 121 - põllumajandusettevõtete moderniseerimine (Õiguslik alus: Nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 20 (b) (i) ja 26. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 17; 123 – põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr. 1698/2005 artikkel 20 (b) (iii) ja 28. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 19; 124 – põllumajandus- ja toidusektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 20 (b) (iv) ja 29. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 20; 312 – mikroettevõtete rajamis- ja arendamistoetus (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 54; 313 – turismi soodustamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 55. 322 – külade uuendamine ja arendamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr. 52)
8. Viide arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub
MAK meetmetega mittekatuv.
9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed
<ol style="list-style-type: none"> 1) Läbi on viidud 10 teenuse- või tootearendust 2) Turule on toodud 30 uuenduslikul ideel põhinevat toodet või teenust 3) 15 ettevõtete gruppi on rakendanud ühist turundusplaani 4) 40 ettevõtet on parendanud oma turundustegevust 5) TAS-i piirkonnas on säilinud töökohad või lisandunud 15 uut töökohta Tartumaa Arendusseltsi strateegia oodatavad tulemused on kajastatud strateegia peatükis „Strateegia oodatavad tulemused”.
10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale
Taotleja esitab tegevusgrupile järgmised dokumendid: <ol style="list-style-type: none"> 1) Projekti kirjeldus tegevusgrupi taotlusvormil ja Tartumaa Arendusseltsi projektitoetuse taotlemise korra alusel nõutavad dokumendid. 2) LEADER määruse § 36 lõige 1 alusel nõutavad dokumendid: <ul style="list-style-type: none"> ➤ lisas 9 toodud vormi kohane taotlus ja lisas 10 toodud vajalikud seirenäitajate andmed; ➤ seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikirj; ➤ majandusaasta aruande ära kiri äriühingu puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud; ➤ bilansi ja kasumiaruande ära kiri füüsilisest isikust ettevõtja puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud; ➤ keskkonnamõjude hindamise korral koopia keskkonnamõjude hindamise aruandest; ➤ teatis vähese tähtsusega abi saamise kohta; ➤ 3 hinnapakumise ära kirjad; ➤ ehitusloa ja ehitusprojekti ära kirjad;

- maa- ja varaomandit või pikaajalist kasutusõigust tõendava dokumendi ära kiri.

Dokumendid tuleb esitada kahes võrdväärse eksemplaris, millest üks jääb tegevusgrupile ja teine esitatakse PRIA-le. Andmete täpsustamiseks on tegevusgrupil ja PRIA-l õigus teha taotlejale järelepärimisi.

11. Maksimaalsed toetussummad ja –määrad

- 1) investeeringuid ettevalmistavad tegevused, sh arendusdokumendid, äriplaan, tasuvusuuring jne - maksimaalne toetussumma 50 000 krooni;
- 2) toote või teenuse arenduskulud - maksimaalne toetussumma 50 000 krooni;;
- 3) toote või teenuse tootmiseks või pakkumiseks vajalike vahendite soetamine, objektide ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine - maksimaalne toetussumma 300 000 krooni;
- 4) ühe või mitme ettevõtte turundusplaani koostamine ja turundusplaanist lähtuvate turundustegevuste teostamine - maksimaalne toetussumma 100 000 krooni.

Toetust antakse EV koodide 121, 124, 312, 313 ja 322 alt kuni 60% ja koodi 123 alt kuni 50%. Infrastruktuuri investeeringu (elekter, vesi, kanalisatsioon, teed) korral antakse samuti toetust kuni 60 % abikõlbulike kulude maksumusest.

Maksimaalne toetussumma ühe taotleja kohta programmiperioodil (2007-2013) on 1 500 000 krooni.

Minimaalne toetussumma projekti kohta on 10 000 krooni.

Maksimaalne projektikestus on 2 aastat, alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsusest.

Meede on käsitletav vähese tähtsusega abina ja allub vähese tähtsusega abi reeglitele.

Üks projekt võib koosneda erinevatest tegevustest.

1. Meetme nimetus

MEEDE 5: Puhketegevuste mitmekesistamine ja majandustegevuse keskkonناسäästlikkuse suurendamine

2. Meetme eesmärk

Puhketegevuste mitmekesistamine, majandustegevuse keskkonناسäästlikkuse suurendamine, keskkonna väärtustamine ning sellealase teadlikkuse kasv.

Meetme tegevussuunad:

- 1) puhketegevuste mitmekesistamine, lisategevuste ja teenuste arendamine;
- 2) majandustegevuse keskkonناسäästlikkuse suurendamine;
- 3) keskkonناسäästlikkuse tõstmine.

3. Toetatavad tegevused

- 1) investeeringuid ettevalmistavad tegevused, sh projekteerimis- ja planeerimistööd, arendusdokumendid, keskkonناسäästlikkuse hindamine, tasuvusuuring jne;
- 2) puhketegevuste mitmekesistamine ja täiendavate lisategevuste ja –teenuste arendamine, sh toote või teenuse pakkumiseks vajalike vahendite soetamine, objektide ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine;
- 3) majandustegevuse keskkonناسäästlikkuse suurendamiseks tehtavad tegevused, sh toote või teenuse pakkumiseks vajalike vahendite soetamine, ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine;
- 4) keskkonناسäästlikkust suurendavate tegevuste läbiviimine.

Toetatavad tegevused on muuhulgas:

- omanikujäreelvalve

- projektijuhtimine kuni 10% projekti eelarvest;
- toetava objekti tähistamine nõutava sümboolikaga.

Abikõlblikeks kuludeks loetakse kulusid, mis on:

- tehtud projektis märgitud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul;
- otseselt seotud projekti elluviimisega, eesmärkide täitmiseks vajalikud ja põhjendatud;
- kooskõlas Tartumaa Arendusseltsi piirkonna strateegiliste eesmärkidega ja meetme tingimustega;
- vastavuses LEADER- meetme määrusega;
- tehtud omafinantseeringu mitterahalise sissemaksena. MTÜ või SA projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö, mis võib moodustada kuni 100% omafinantseeringust;
- tehtud kasutatud seadmete ostmiseks. Kasutatud seadmete ostmine on abikõlblik mittetulundusühingule ja sihtasutusele ning seadme eeldatav kasutamisega on vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Mitteabikõlblikud kulud on LEADER määruses § 31 lõige 4 loetletud kulud

Mitteabikõlblikud kulud on muuhulgas:

- käibemaks kui taotleja on käibemaksukohuslane
- erisoodustusmaks
- intressid, finantskaristused, juriidilised ja raamatupidamisteenused, teenustasud pangapälekandel, sularahamaksud
- asendusinvesteeringute kulud
- stipendiumid, annetused, kingitused
- kinnisvara ja maa ost
- liising kui objekti omandi õigus ei lähe liisingu lõppedes üle taotlejale

4. Meetme sihtgrupp

EV, MTÜ, SA, KOV⁵

5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga

Vajadus: TAS-i piirkonna sotsiaalmajanduslikust analüüsist ja sotsiaalsete gruppide ja organisatsioonide vajaduste kaardistamisest selgus, et vaja on parandada ühiskasutatavate loodusobjektide olukorda, mitmekesistada puhketegevusi, muuta majandustegevust keskkonnasäästlikumaks ja suurendada üldist keskkonnateadlikkust.

Taust: Tartumaa üheks suuremaks väärtuseks ja arengueeliseks on looduskeskkond. Piirkonnas asub Peipsi järv, Emajõgi ja Vooremägi. Lisaks mitmed looduse õpperajad, mis tutvustavad huvitavaid kooslusi ja kauneid vaateid. Oluliseks ürgset loodust eksponeerivaks paigaks on Alam-Pedja looduskaitseala. Piirkonnas on mitmeid Natura alasid ja väga unikaalne ja suur soomassiiv - Emajõe-Suursoo.

Piirkonna arendamiseks on oluline võimalikult hästi ära kasutada olemasolevat looduslikku potentsiaali - mitmekesistada puhketegevusi, arendada uusi lisategevusi ja teenuseid ning kasutada olemasolevaid loodusressursse majanduse arendamiseks. Samuti on tähtis hoida loodust ja säilitada terve elukeskkond kohalike inimeste jaoks.

⁵ Siin ja edaspidi on kasutatud lühendeid: **EV** – **ettevõtted** (osaühingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, füüsilisest isikust ettevõtjad), **MTÜ** – **mittetulundusühingud**, **SA** – **sihtasutused**, **KOV** – **kohalikud omavalitsused**.

Käesoleva meetme eesmärgiks on tõsta keskkonnaalast teadlikkust, luua võimalused keskkonnasõbralike puhketegevuste ja -teenuste arendamiseks ning toetada keskkonda säästvate uute tehnoloogiate ja lahenduste kasutamist piirkonna arendamisel. Toetatavad tegevused peavad kaasa aitama nii kohalike elanike kui kogu avalikkuse keskkonnaalase teadlikkuse tõusule ning olema aluseks ebaratsionaalse keskkonnakasutuse vähendamisele.

meetme **“Puhketegevuste mitmekesistamine ja majandustegevuse keskkonnasäästlikkuse suurendamine”** tegevussuunad on puhketegevuste mitmekesistamine, lisategevuste ja teenuste arendamine, majandustegevuse keskkonnasäästlikkuse suurendamine ja keskkonnaalase teadlikkuse tõstmine.

6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

MAK 3. teljele - Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine.

7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 toodud artikli numbrile, mis käsitleb asjaomast meedet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), lisa II kohaselt.

III telg, meetmete koodid vastavalt Komisjoni määrusele EÜ 1974/2006 Lisa II 7. osa kohaselt

312 – mikroettevõtete rajamis- ja arendamistoetus (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 54);

313 – turismi soodustamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 55);

322 – külade uuendamine ja arendamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 52.

8. Viide arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub

MAK meetmetega mittekatuv.

9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed

- 1) Puhketegevused on muutunud mitmekesisemaks, välja on arendatud 20 lisategevust või teenust.
 - 2) 25 puhketegevust või puhkamisega seotud objekti on muutunud keskkonnasõbralikumaks.
 - 3) Läbi on viidud 30 keskkonnaalast teadlikkust suurendavat üritust või tegevust.
 - 4) Keskkonnaalase teadlikkuse suurendamisel on kaasatud 500 inimest.
 - 5) Keskkonnaalast teadlikkust suurendavatel tegevustel on osalenud 400 inimest
 - 6) Teostatud on 20 keskkonnasäästlikul tehnoloogial põhinevat investeeringut
- Tartumaa Arendusseltsi strateegia oodatavad tulemused on kajastatud strateegia peatükis „Strateegia oodatavad tulemused”.

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale

Taotleja esitab tegevusgrupile järgmised dokumendid:

- 1) Projekti kirjeldus tegevusgrupi taotlusvormil ja Tartumaa Arendusseltsi projektitoetuse taotlemise korra alusel nõutavad dokumendid.
- 2) LEADER määruse § 36 lõige 1 alusel nõutavad dokumendid:
 - lisa 9 toodud vormi kohane taotlus ja lisa 10 toodud vajalikud seirenäitajate andmed;
 - seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikirj;
 - majandusaasta aruande ära kiri äriühingu puhul, kes on tegutsenud rohkem kui

- kuus kuud;
- bilansi ja kasumiaruande ära kiri füüsilisest isikust ettevõtja puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
- keskkonnamõtjude hindamise korral koopia keskkonnamõtjude hindamise aruandest;
- teatis vähese tähtsusega abi saamise kohta;
- 3 hinnapakkumise ära kirjad;
- ehitusloa ja ehitusprojekti ära kirjad;
- maa- ja varaomandit või pikaajalist kasutusõigust tõendava dokumendi ära kiri.

Dokumendid tuleb esitada kahes võrdväärises eksemplaris, millest üks jääb tegevusgrupile ja teine esitatakse PRIA-le. Andmete täpsustamiseks on tegevusgrupil ja PRIAl õigus teha taotlejale järelepärimisi.

11. Maksimaalsed toetussummad ja –määrad

- 1) investeringuid ettevalmistavad tegevused, sh projekteerimis- ja planeerimistööd, arendusdokumendid, keskkonnamõtju hindamine, tasuvusuuring jne – maksimaalne toetussumma 50 000 krooni
- 2) puhketegevuste mitmekesistamine ja täiendavate lisategevuste ja –teenuste arendamine, sh toote või teenuse pakkumiseks vajalike vahendite soetamine, ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine – maksimaalne toetussumma 170 000 krooni;
- 3) majandustegevuse keskkonnasäästlikkuse suurendamiseks tehtavad tegevused, sh toote või teenuse pakkumiseks vajalike vahendite soetamine, ehitamine, rekonstrueerimine, parendamine – maksimaalne toetussumma 100 000 krooni.
- 4) keskkonnaalast teadlikkust suurendavate tegevuste läbi viimine – maksimaalne toetussumma 50 000 krooni;

Toetust antakse MTÜ, SA, KOV kuni 90%; EV kuni 60%. Infrastruktuuri investeringu (elekter, vesi, kanalisatsioon, teed) korral antakse kõigile taotlejatele toetust kuni 60 % abikõlbulike kulude maksumusest.

Maksimaalne toetussumma ühe taotleja kohta programmiperioodil (2007-2013) on 1 500 000 krooni.

Minimaalne toetussumma projekti kohta on 10 000 krooni.

Maksimaalne projektikestus on 2 aastat, alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsusest.

Meede on käsitletav vähese tähtsusega abina ja allub vähese tähtsusega abi reeglitele.

Üks projekt võib koosneda erinevatest tegevustest.

1. Meetme nimetus

MEEDE 6: Võrgustike arendamine ja teadmiste ja kogemuste vahetus.

2. Meetme eesmärk

Organisatsioonidevaheliste võrgustike arendamine ja omavahelise sünergilise koostöö arendamine läbi teadmiste ja kogemuste vahetamise.

Meetme tegevussuunad:

- 1) Organisatsioonivõrgustike arendamine
- 2) Oskusteabe ülekande välisorganisatsioonidelt ja -ettevõtelt Eestisse sh koolitused, õppereisid ja messide külastamine
- 3) Organisatsioonidevahelise sünergilise koostöö arendamine

3. Toetatavad tegevused

- 1) oskuste omandamine ja organisatsioonide koostööd soosivate tegevuste

planeerimine ja väljatöötamine, sh projektiideede väljatöötamine, koolituste, õppereiside, messide, ümarlaudade, koosolekute, seminaride, uuringute planeerimine ja korraldamine; kaasamise ja teavitustegevuste teostamine, arengudokumentide väljatöötamine; planeerimistööd ja tasuvusuuringud; osalemine siseriiklikes ja rahvusvahelistes võrgustikes.

- 2) organisatsioonide koostöös läbiviidavate tegevuste toetamine, sh Tartumaa Arendusseltsi koostööprojektid LEADER määruse § 30 mõistes.

Toetatavad tegevused on muuhulgas:

- projektijuhtimine kuni 10% projekti eelarvest;
- toetava objekti tähistamine nõutava sümboolikaga.

Abikõlblikeks kuludeks loetakse kulusid, mis on:

- tehtud projektis märgitud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul
- otseselt seotud projekti elluviimisega, eesmärkide täitmiseks vajalikud ja põhjendatud
- kooskõlas Tartumaa Arendusseltsi piirkonna strateegiliste eesmärkidega ja meetme tingimustega
- vastavuses LEADER- meetme määrusega;
- tehtud omafinantseeringu mitterahalise sissemaksena. MTÜ või SA projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse või investeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö, mis võib moodustada kuni 100% omafinantseeringust;
- tehtud kasutatud seadmete ostmiseks. Kasutatud seadmete ostmine on abikõlblik mittetulundusühingule ja sihtasutusele ning seadme eeldatav kasutamisega on vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Mitteabikõlblikud kulud on LEADER määruses § 31 lõige 4 loetletud kulud.

Mitteabikõlblikud kulud on muuhulgas:

- käibemaks kui taotleja on käibemaksukohuslane
- erisoodustusmaks
- intressid, finantskaristused, juriidilised ja raamatupidamisteenused, pangapälekanded, sularahamaksed
- asendusinvesteeringute kulud
- stipendiumid, annetused, kingitused
- kinnisvara ja maa ost
- liising kui objekti omandi õigus ei lähe liisingu lõppedes üle taotlejale

4. Meetme sihtgrupp

EV, KOV, MTÜ, SA⁶

5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga

Vajadus: lähtuvalt TAS-i piirkonna sotsiaalmajanduslikust analüüsist on vajadus koostöövõrgustike arendamiseks erinevates valdkondades, organisatsiooniklastrite arendamiseks ja oskusteabe ülekandeks välisorganisatsioonidelt.

Taust: nii ettevõtete kui muude organisatsioonide puhul on tegevusi, mida on efektiivsem läbi viia individuaalselt, kuid samas on väga palju tegevusi, mida annaks ära teha mitme ettevõtte või organisatsiooni koostöös. Sellest tulenevalt on tekkinud vajadus nn katusorganisatsiooni järele, kes aitaks koordineerida nimetatud sünergilisi

⁶ Siin ja edaspidi on kasutatud lühendeid: **EV** – **ettevõtted** (osaühingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, füüsilisest isikust ettevõtjad), **MTÜ** – **mittetulundusühingud**, **SA** – **sihtasutused**, **KOV** – **kohalikud omavalitsused**.

liite ning juhtida ettevõtete ja organisatsioonide omavahelist tööd.

Probleemist tulenevalt on TAS kujundanud meetme „Võrgustike arendamise ja teadmuse ülekanne”. Meetme raames on võimalik taotleda nii ettevõtetele, mittetulundusühingutele ja sihtasutustele kui ka kohalikel omavalitsustel toetust esmalt koostööd soosivate tegevuste planeerimiseks ja kujundamiseks ning hiljem planeeritud tegevuste läbiviimiseks.

Meetme “Võrgustike arendamine ja teadmuse ülekanne” tegevussuundadeks on organisatsiooniklastrite arendamine, oskusteabe ülekanne välisorganisatsioonidelt ja -ettevõtetele Eestisse ning organisatsioonide koostöö arendamine, sh Tartumaa Arendusseltsi koostööprojektid. Paljude tegevuste puhul annaks ühine tegutsemine paremaid tulemusi. Arvestades strateegia pikaajalist visiooni ja võtmevaldkondi, on antud meetme puhul eelistatud koostöövaldkondadeks noored, kogukonnad, ettevõtetus ja keskkond.

6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

MAK 3. teljele - Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine.

7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 toodud artikli numbrile, mis käsitleb asjaomast meetet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), lisa II kohaselt.

III telg, meetmete koodid vastavalt Komisjoni määrusele EÜ 1974/2006 Lisa II 7. osa kohaselt

341 – oskuste omandamine ja elavdamine, et koostada kohaliku arengu strateegia ja seda arendada (Õiguslik alus: Nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 59. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 36.

313 – turismi soodustamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 ja 55);

322 - külade uuendamine ja arendamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr. 52)

421 – koostööprojektide rakendamine (Õiguslik alus: Nõukogu määruse (EÜ) nr 1974/2006, 15.12.2006)

8. Viide arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub

MAK meetmetega mittekattuv.

9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed

- 1) Organiseeritud on 15 koostöögruppi
 - 2) Toetatud on 10 organisatsioonide koostöös läbiviidavat tegevust
- Tartumaa Arendusseltsi strateegia oodatavad tulemused on kajastatud strateegia peatükis „Strateegia oodatavad tulemused”.

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale

Taotleja esitab tegevusgrupile järgmised dokumendid:

- 1) Projekti kirjeldus tegevusgrupi taotlusvormil ja Tartumaa Arendusseltsi projektitoetuse taotlemise korra alusel nõutavad dokumendid.
- 2) LEADER määruse § 36 lõige 1 alusel nõutavad dokumendid:
 - lisas 9 toodud vormi kohane taotlus ja lisas 10 toodud vajalikud seirenäitajate andmed;
 - seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikirj;
 - majandusaasta aruande ära kiri äriühingu puhul, kes on tegutsenud rohkem kui

- kuus kuud;
- bilansi ja kasumiaruande ära kiri füüsilisest isikust ettevõtja puhul, kes on tegutsenud rohkem kui kuus kuud;
- keskkonnamõtjude hindamise korral koopia keskkonnamõtjude hindamise aruandest;
- teatis vähese tähtsusega abi saamise kohta;
- 3 hinnapakkumise ära kirjad;
- ehitusloa ja ehitusprojekti ära kirjad;
- maa- ja varaomandit või pikaajalist kasutusõigust tõendava dokumendi ära kiri.

Dokumendid tuleb esitada kahes võrdväärsetes eksemplaris, millest üks jääb tegevusgrupile ja teine esitatakse PRIA-le. Andmete täpsustamiseks on tegevusgrupil ja PRIAl õigus teha taotlejale järelepärimisi.

11. Maksimaalsed toetussummad ja –määrad

- 1) oskuste omandamine ja organisatsioonide koostööd soosivate tegevuste planeerimine ja väljatöötamine, sh projektiideede väljatöötamine, koolituste, õppereiside, messide, ümarlaudade, koosolekute, seminaride, uuringute planeerimine ja korraldamine; kaasamise ja teavitustegevuste teostamine, arengudokumentide väljatöötamine; planeerimistöid ja tasuvusuuringud; osalemine siseriiklikes ja rahvusvahelistes võrgustikes - maksimaalne toetussumma 100 000 krooni;
- 2) Organisatsioonide koostöös läbiviidavate tegevuste toetamine, sh Tartumaa Arendusseltsi koostööprojektid LEADER määruse § 30 mõistes - maksimaalne toetussumma 100 000 krooni.

Toetust antakse MTÜ, SA, KOV kuni 90%; EV kuni 60%.

Maksimaalne toetussumma ühe taotleja kohta programmiperioodil (2007-2013) on 1 500 000 krooni.

Minimaalne toetussumma projekti kohta on 10 000 krooni.

Maksimaalne projektikestus on 2 aastat, alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsusest.

Meede on käsitletav vähese tähtsuse abina ja allub vähese tähtsusega abi reeglitele.

Üks projekt võib koosneda erinevatest tegevustest.

Rakenduskava on vastu võtnud kohalik tegevusgrupp ¹⁰ TARTUMAA ARENDUSSELTSI JUHATUS

(allkiri)

2	0	1	0	2	0	0	9
---	---	---	---	---	---	---	---

(kuupäev, kuu ja aasta)

(rakenduskava esitaja ees- ja perekonnanimi)

¹ Omafinantseeringu suuruse arvutamiseks lahutatakse toetuse kogusummast taotletava toetuse summa.

² Investeeringuobjektidelt, tegevuste korraldamisest ja muudest tuludest laekuv summa arvestatakse kohaliku tegevusgrupi omafinantseeringuna. Väljamakstava toetuse summast arvestatakse maha nimetatud tuludest laekunud summa, mis ületab taotluse eelarves märgitud omafinantseeringu.

³ Real 11 tuua välja ka koostöö arendamise raames tehtavate kingituste kulud.

⁴ Real 15 märkida ka reklaamkingituste kulud.

⁵ Integreeritud strateegia meetme korral märgitakse selle telje number, mille rahalise osakaal on meetmes kõige suurem.

⁶ Omafinantseeringu allikas märkida juhul, kui selle meetme raames saab toetust taotleda ainult kohalik tegevusgrupp.

⁷ Osa C koostatakse iga strateegia meetme kohta eraldi.

⁸ Märkida, kas strateegia meede võib sisaldada ka investeeringuid.

⁹ Nimetada dokumendid, mida taotleja peab esitama.

¹⁰ Nimetada rakenduskava vastu võtnud organ ja rakenduskava vastuvõtmise aeg